

μηχανίαι εδμιλοῦν ἄλλην γλώσσαν. Ἀπορᾶιτητον θὰ εἶναι νὰ τεθοῦν εἰς ἐπισηφὴν ἄνθρωποι προερχόμενοι ἀπὸ τὰ δύο περιβάλλοντα καὶ νὰ ὑποχρεωθοῦν διὰ τῆς συνεργασίας νὰ ἀνακαλύπτουν ἀλλήλους. Ἡ εἰσοδος τῶν διομηχανῶν εἰς τὰ πανεπιστημιακὰ συμβούλια εἶναι καλὴ μέθοδος, ἢ ἀνταλλαγὴ ἀνθρώπων ὁμοῦ εἶναι ἀκόμη καλύτερα.

Θὰ ἦτο δυνατόν ἐνεργὰ στελέχη ἐπιχειρήσεων νὰ καλοῦνται εἰς τὰ πανεπιστήμια καὶ νὰ διδάσκουν μὲ πλήρες ὠράριον ἐν ἡ περισσότερα ἔτη ὡς καθηγηταὶ μὲ ὅλας τὰς προνομίας τῶν ἀκαδημαϊκῶν συναδέλφων των. Παρὰλλήλως θὰ ἔπρεπε οἱ διδάσκοντες νὰ παροτρύνωνται, ὅπως ἐἀνακαλύπτουν τὰς ἐπιχειρήσεις. Διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑπάρχουν πολλά σχήματα : Τὸ «σαββατικόν» ἔπος τοῦ ἀμερικανικοῦ προτύπου προβλέπει διὰ τὸν καθηγητὴν ἀνὰ ἐπταετίαν ἀδειαν ἐνὸς ἔτους ἢ ὅποια δύναται νὰ ἀφιερωθῆ εἰς ἐρεῦνας ἐκτὸς πανεπιστημιακοῦ περιβάλλοντος ἢ εἰς τὴν ἀπόκτησιν διομηχανικῆς πείρας. Κατ' ἄλλο σύστημα, δοκιμασθὲν ἐπίσης εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὁ καθηγητὴς κατανέμει ὑποχρεωτικῶς τὸν χρόνον του μεταξὺ διδασκαλίας καὶ προσωπικῆς ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος.

Ἡ συνεργασία εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης εἶναι τὸ λεπτότερον σημεῖον τῶν σχέσεων διομηχανίας καὶ πανεπιστημίου. Εἰς τὴν σύγχρονον οἰκονομίαν δὲν εἶναι νοητὴ ἔρευνα ἀφηρημένη, δηλαδὴ μὴ προσανατολισμένη πρὸς στόχον τινά. Μὴ παραγωγικὴ ἔρευνα εἶναι ἡ κάθε ἔρευνα, ἢ ὅποια δὲν προβλέπεται, ὅτι θὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν προϊόντος τινὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν μαζικὴν παραγωγὴν του. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ κράτους διὰ τὴν δημιουργίαν συνδέσμου μεταξὺ διομηχανίας καὶ πανεπιστημίου δυνατόν νὰ λάβῃ δις ἀφόρους μορφάς.

Δι' ὅλας τὰς προηγηθείσας προτάσεις ἀπαιτεῖται σημαντικὴ προσπάθεια ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν διευθυνόντων τὰς ἐπιχειρήσεις ὅσον (καὶ πολὺ περισσότερον ἀκόμη) τῶν ἀκαδημαϊκῶν κύκλων. Προσπάθεια πνευματικῆς προσεργουῆς πρῶτον καὶ οἰκονομικῆς προσπάθεια ἐν συνεχείᾳ. Τοῦτο προϋποθέτει ἰσχυρὰ κίνητρα διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Ἡ πανεπιστημιακὴ παιδεία θὰ πρέπει νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς καθηγητὰς ἐνδιαφέρον καὶ ποικιλίας ἀναλόγους τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως.

Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ὁ καθηγητὴς ὁ ὅποιος δὲν «δημοσιεύει» ἢ τοῦ ὁποίου τὰ μαθήματα εἶναι ἐπερασμένα θὰ αἰσθανθῆ τὰς συνεπείας ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του. Μονιμότης δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια, παρὰλλήλως ὁμοῦ θεωρεῖται ὄχι μόνον φυσικὸν ἀλλὰ καὶ ἐκταῖον, ὅπως ὁ καθηγητὴς κερδίξῃ καὶ ἐξ ἄλλων ἀπασχολήσεων πλὴν τῆς διδασκαλίας. Ὁ ἀποτελεσματικώτερος κατ' αὐτῆς τῆς πρωτοβουλίας καὶ δραστηριότητος εἶναι ἡ αὐτονομία καὶ, κατὰ συνέπειαν, ὁ ἀνταγωνισμὸς πανεπιστημίων. Ὑπάρχει λογικὴ σχέσις αἰτίου

καὶ ἀποτελέσματος, ἢ ὅποια ἐξηγεῖ τὰς ἐπιτυχίας τῶν ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων. Ὁ ἀνταγωνισμὸς τὰ ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν καλύτερων καθηγητῶν, καθ' ὅσον διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου θὰ προσελκύσων ὄχι μόνον πολ-

λοὺς φοιτητὰς ἀλλὰ καὶ παραγγελίας ἐρευνῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, αἱ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν πηγὴν εἰσοδήματος πολλῶν ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων ἐκ τῶν πλέον συγκροτημένων.